

VÝCHODOEURÓPSKA AGENTÚRA PRE ROZVOJ n.o.
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY n.o.

Za humnami 508/28 941 48 Podhájska

eeda@eeda.sk

www.eeda.sk

**SLOVENSKÁ A ČESKÁ REPUBLIKA
PO DVADSIATICH ROKOCH**

Slovenská a Česká republika po dvadsiatich rokoch
recenzovaný vedecký (nekonferenčný) zborník

PODHÁJSKA 2013

VÝCHODOEURÓPSKA AGENTÚRA PRE ROZVOJ n.o.
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY n.o.

Za humnami 508/28 941 48 Podhájska

eeda@eeda.sk

www.eeda.sk

Slovenská a Česká republika po dvadsiatich rokoch
recenzovaný vedecký (nekonferenčný) zborník

PODHÁJSKA

2013

ODBORNÍ GARANTI:

Prof. YURIY BOSHYTSKYI

Kyjevská univerzita práva, Ukrajina

Doc. JUDr. KAREL SCHELLE, CSc.

Masarykova univerzita Brno, Česká republika

Dr.h.c. prof. Ing. MARIÁN MESÁROŠ, DrSc.

Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach, Slovensko

RECENZENTI:

Doc. RADIM VALENČÍK, CSc.

Vysoká škola finanční a správní o.p.s., Česká republika

JUDr. EDUARD KAČÍK, CSc.

Paneurópska vysoká škola Fakulta práva, Slovensko

Vydavateľ: Východoeurópska agentúra pre rozvoj n.o.

Jana Jurková (Eds.)

Za odbornú a jazykovú stránku zodpovedajú autori jednotlivých príspevkov.

ISBN 978-80-89608-09-6

EAN 9788089608096

OBSAH

VÝVOJ A PERSPEKTÍVY PRIAMYCH ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ NA SLOVENSKU

Mária Andrejčíková..... 5

VYSOKOŠKOLSKÉ ŠTÚDIUM A PUBLIC RELATIONS

Janka Beresecká..... 18

HISTORICKÉ PRÍČINY ROZPADU ČSFR

Petra Bolfová 32

ROZDELENIE ČESKO-SLOVENSKA: KAUZÁLNA ANALÝZA

Alexander Čemez..... 59

REZOLÚCIA VALNÉHO ZHROMAŽDENIA OSN Č.217/A III Z 10.12.1948 Z POHĽADU POSTAVENIA RÓMOV NA ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA V ROKOCH 1948-1954

Vladimír Gecelovský 66

SUVERÉNNE SLOVENSKO PO 20 ROKOCH: NA CESTE K VZNIKU ŠTÁTU, PREMENY SPOLOČNOSTI A SÚČASNÝ STAV

Pavol Hrivík..... 74

VÝVOJ VYSOKÉHO ŠKOLSTVA – PODOBNOSTI A ROZDIELY

Jozef Hvorecký 120

HOVORCA – VZNIK NOVEJ PROFESIE V KONTEXTE POREVOLUČNÉHO VÝVOJA MEDIÁLNEHO PRIESTORU

Eva Chudinová..... 137

VYSOKÉ ŠKOLSTVO A JEHO VÝVOJ V PODMIENKACH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Jana Jurková..... 159

TREND KLESAJÚCEJ VOLIČSKEJ ÚČASTI V PODMIENKACH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Natália Kováčová..... 168

ÚZEMNÁ ORGANIZÁCIA OBCÍ PO DVADSIATICH ROKOCH VZNIKU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Simona Kováčová..... 181

BUDOVANIE RODINNEJ POLITIKY V SAMOSTATNOM SLOVENSKU

Anton Lisnik – Katarína Greňová..... 194

PRÁVNE RÁMCE FINANCOVANIA ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY V SLOVENSKEJ A ČESKEJ REPUBLIKE

Peter Molitoris 224

VÝZNAM SOCIÁLNEJ FUNKCIE PÔDOHOSPODÁRSTVA

Viera Petrášová – Maroš Valach 237

HISTÓRIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO ŠKOLSTVA V ČESKEJ A SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Viera Petrášová – Maroš Valach 251

VÝVOJ CIVILNÍHO SOUDNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICE V POSLEDNÍCH DVACETI LETECH

Karel Schelle – Ilona Schelleová..... 265

POLITICKÉ A ŠTÁTOPRÁVNE ASPEKTY ČESKO-SLOVENSKEJ FEDERÁCIE

Martin Skaloš 290

KONFLIKTNÉ LÍNIE TRANSFORMÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Jana Tvarožková 307

KVALITA AKO NÁSTROJ KONKURENCIESCHOPNOSTI PODNIKU

Daniela Urbíliková..... 328

VÝVOJ A PERSPEKTÍVY PRIAMYCH ZAHRANIČNÝCH INVESTÍCIÍ NA SLOVENSKU

DEVELOPMENT AND PERSPECTIVES OF FOREIGN DIRECT INVESTMENTS IN THE SLOVAKIA

Mária Andrejčíková

Abstrakt

Predkladaný článok je venovaný analýze vývoja a pôsobenia priamych zahraničných investícií v Slovenskej ekonomike za posledných 10 rokov. Pozornosť je venovaná ich vplyvu na národné hospodárstvo ako celok, tak aj na jednotlivé regióny Slovenska. Priame zahraničné investície spôsobujú v hostiteľskej krajine okrem iného aj to, že zvyšujú export, podporujú kvalifikačný rast pracovníkov, vznikajú nové pracovné miesta, v regiónoch klesá miera nezamestnanosti.

Kľúčové slová

Priame zahraničné investície, národná ekonomika, výhody priamych zahraničných investícií, prílev priamych zahraničných investícií, efekty priamych zahraničných investícií, inovácie, konkurencieschopnosť.

Abstract

The paper focuses on what is the role of foreign direct investment in the Slovak economy during last decade. Foreign direct investment affects the internal economy. It determines the domestic companies production top quality products, enriches the assortment of goods produced for foreign markets, supports the workers qualification increase, new employment opportunities are formed; the unemployment in the region reduces and wages increase.

Key words

foreign direct investment, internal economy, advantages of FDI, inflow of FDI into the Slovak economy, effects of FDI, innovation, competitiveness.

VYSOKOŠKOLSKÉ ŠTÚDIUM A PUBLIC RELATIONS

HIGHER EDUCATION AND PUBLIC RELATIONS

Janka Beresecká

Abstrakt

Znalostná ekonomika je kľúčom budúceho rozvoja ekonomiky a spoločnosti. Generátormi znalosti, od ktorých výrazne závisí udržateľný rozvoj spoločnosti sú univerzity. Cieľom príspevku bolo analyzovať a komparovať vývoj počtu študentov na vysokých školách v Slovenskej a Českej republike za posledných dvadsať rokov. Následne zadefinovať možnú príčinu nízkeho záujmu talentovaných ľudí o štúdium na domácich univerzitách, naznačiť kritéria výberu škôl zo strany uchádzačov o štúdium.

Kľúčové slová

Vysokoškolské štúdium , bariéry rozvoja univerzít, kritéria výberu škôl

Abstract

The knowledge economy is the key to the future development of the economy and society. Knowledge generators, on which the sustainable development depends heavily, are university. The aim of the paper was to analyze and compare the evolution of the number of students at universities in Slovakia and the Czech Republic in the last twenty years. Then define a possible cause of low interest of talented people to study at domestic universities, suggest criteria for selecting schools of prospective students.

Key words

Higher education, barriers to the development of universities, schools selection criteria

Úvod

Trajektória rozvoja: Základnou podmienkou kultúrneho rozvoja spoločnosti a budovanie ekonomiky založenej na znalostiach je vzdelanostný potenciál obyvateľstva. Zvyšovanie vzdelanosti obyvateľstva sa už dnes považuje vo všetkých vyspelých krajinách za rozhodujúci

HISTORICKÉ PRÍČINY ROZPADU ČSFR

THE HISTORICAL REASONS OF THE DISINTEGRATION OF CSFR

Petra Bolfová

Abstrakt

Rozpad Českej a Slovenskej federatívnej republiky (ČSFR) je dodnes predmetom mnohých polemík. Dôkazom toho je obrovské množstvo literatúry venujúcej sa tejto problematike. Na príčiny rozdelenia spoločného štátu Čechov a Slovákov v roku 1992 je možné nazerať z rôznych uhlov pohľadu. Domnievam sa, že korene sporu, ktorý nebol sporom medzi národmi, ale skôr sporom medzi politickými elitami oboch republík, možno hľadať v histórii. Práca sa preto zameriava na obdobie rokov 1918 - 1989. Jej cieľom je poukázať na historické medzníky, ktoré poznamenali vzťah týchto dvoch národov a zohrali tak špecifickú úlohu pri rozdeľovaní ČSFR. Cieľom príspevku nie je vyčerpávajúca analýza všetkých príčin rozpadu Československa, ale analýza konfliktných momentov vo vzájomných vzťahoch oboch národov v rokoch 1918 - 1989, ktoré výrazným spôsobom ovplyvnili udalosti v rokoch 1989 - 1992.

Kľúčové slová

česko-slovenské vzťahy, historické príčiny rozpadu ČSFR, vznik I. ČSR, čechoslovakizmus, Prvá Slovenská republika

Abstract

The disintegration of Czechoslovak Federal Republic (CSFR) is still the subject of many polemics. The proof of this statement is a huge amount of literature. The reasons of the division of the common state of Czechs and Slovaks in 1992 can be viewed from different sides. The thesis deals with the historical background of the Czech-Slovak relations. For better understanding of reasons of the disintegration of CSFR we have to understand relations between nations of Slovak and Czechs between 1918 and 1989. The thesis does not try to explain all of the reasons of disintegration in 1992 but to analyze the important historical events which affected relationship between two nations and played a specific role in the disintegration of Czechoslovakia in 1992.

Key words

ROZDELENIE ČESKO-SLOVENSKA: KAUZÁLNA ANALÝZA

SPLITTING UP OF THE CZECHOSLOVAKIA: CAUSAL ANALYSIS

Alexander Čemez

Abstrakt

Cieľom príspevku je analyzovať príčiny rozpadu Česko–Slovenska na dva nezávislé štáty 1. januára 1993. Príspevok definuje príčiny a kategorizuje ich podľa určitých skupín.

Klíúčové slová

ČSFR, slovenský národ, český národ, politické elity

Abstract

The aim of the paper is to analyze the causes of splitting up of the Czechoslovakia into two independent states in the 1st January 1993. The paper defines causes and it categorizes them according some groups.

Key words

The CSFR, the Slovak nation, the Czech nation, political elites

Úvod

Predložený vedecký príspevok analyzuje príčiny rozdelenia ČSFR. Rozdelenie spoločného štátu Slovákov a Čechov je ešte stále, aj dnes po 20 rokoch, predmetom skúmania historikov a politológov. Ešte stále hrajú obe strany hru s názvom „Kto vlastne rozbil federáciu“. (Dobrovolný, 1999, s. 27)

Spoločný štát tu existoval približne 80 rokov bez 6-ročného obdobia počas druhej svetovej vojny, kedy sa na Mníchovskej konferencii európske veľmoci dohodli, že obetujú Československo, aby zachránili sami seba pred hitlerovským Nemeckom. Pri tom treba brať v úvahu ten fakt, že toto rozhodnutie malo medzinárodnopolitické, ako ja vnútropolitické príčiny. V slovenskej medzivojnovnej politike boli prítomné politické sily, ktoré boli čechoslovakistické a orientovali sa na pražský centralizmus, boli tu sily

REZOLÚCIA VALNÉHO ZHROMAŽDENIA OSN Č.217/A III Z 10.12.1948 Z POHLÁDU POSTAVENIA RÓMOV NA ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA V ROKOCH 1948-1954

Vladimír Gecelovský

Abstrakt

Článok je venovaný problematike postavenia Rómov v bývalom Československu v rokoch 1948-1954 v intenciach rezolúcie VZ OSN č. 217/A III z roku 1948. Autor sa snaží poukázať predovšetkým na nútené práce ako tresty bez súdu z medzinárodnoprávných aspektov. Cieľom príspevku je poukázať najmä na vtedajšie zákonodarstvo, ktoré takýto postup štátnych orgánov legalizovalo.

Kľúčové slová

Róm- bezpečnostné komisie- národné výbory

Úvod

V priebehu dvadsiateho storočia snád' každý totalitný režim použil nejakú formu masovej perzekúcie a zastrešovania odporcov režimu, ale aj tých, ktorí boli za nepriateľov len označení. Samozrejme, nemáme tu na mysli len obdobie Slovenského štátu, ale aj roky 1945 - 1948, keďže práve v tomto období vzniklo na Slovensku najviac donucovacích zariadení pracovného charakteru. Táto skutočnosť, že nútené práce odchodom Slovenského štátu do histórie nezanikli, ale pokračovali fakticky bez prestávky až do roku 1953 potvrdzuje, že nútené práce ako tresty bez súdu sa na Slovensku realizovali v jednej neprerušenej historickej línii, a to v troch odlišne sa uvedomujúcich režimoch, ktorú však práve preto možno rozdeliť do troch etáp.[1] Za prvú etapu možno v širšom zmysle považovať obdobie Slovenského štátu, presnejšie však roky 1941 - 1944; druhú etapu časovo ohraničujeme rokmi 1945 - 1948 a tretiu etapu vnímame ako obdobie od jesene 1948 do mája 1953.[2]

Teoreticko-metodologické východiská

Bezprostredné povojnové obdobie na Slovensku vo vzťahu k rómskemu etniku je obdobím pokračovania predchádzajúcej politiky

SUVERÉNNE SLOVENSKO PO 20 ROKOCH: NA CESTE K VZNIKU ŠTÁTU, PREMENY SPOLOČNOSTI A SÚČASNÝ STAV

THE SOVEREIGN SLOVAKIA AFTER 20 YEARS: TOWARDS THE ORIGIN OF THE STATE, TRANSFORMATION OF THE SOCIETY AND THE ACTUAL STATE

Pavol Hrivík

Abstrakt

Článok sa venuje príčinám vzniku samostatnej Slovenskej republiky pred 20 rokmi a transformácii slovenskej spoločnosti smerom k demokratickému a právnemu štátu so slobodnou trhovou ekonomikou. Osobitne sa zdôrazňujú najmä „osudové“ momenty ponovembrového Česko–Slovenska, ktoré majú korene v hlbokých politických zmenách spustených v roku 1989 ako aj v slovenskom národno-emancipačnom pohybe, ktorý sa stal rozhodujúcim fenoménom v zákonodarnom orgáne federácie, vedúce nakoniec k jej rozpadu. Osobitná pozornosť sa venuje niektorým aspektom a dôsledkom transformačného procesu, ktorý prebiehal v podmienkach suverénnej slovenskej štátnosti, ako aj kritike súčasného stavu, do ktorého sa tento proces dostal.

Kľúčové slová

Česko–Slovenska, príčiny rozpadu, parlamentné voľby 1992, ústavný mechanizmus zániku federácie, vznik samostatného Slovenska, transformácia slovenskej spoločnosti, pozitíva a negatíva transformácie

Abstract

The article dedicates to the reasons of the origin of the independent Slovak Republic 20 years ago and the transformation processes of the Slovak society towards a democratic and constitutional state with free market economy. It emphasizes especially “fatal” moments of the post-November Czecho-Slovakia that have roots in deep political changes started in 1989 and in the Slovak national-emancipation movement which became a decisive phenomenon in the legislature of the Federation, finally leading to its dissolution. Particular attention is devoted to some aspects and ramifications of the socio-political transformation running within sovereign Slovak statehood,

VÝVOJ VYSOKÉHO ŠKOLSTVA – PODOBNOSTI A ROZDIELY

THE DEVELOPMENT OF TERTIARY EDUCATION – SIMILARITIES AND DIFFERENCES

Jozef Hvorecký

Abstrakt

Aj pred rokom 1989 bolo školstvo riadené v každej federatívnej republike samostatne, z rýdzo formálneho hľadiska teda vznik samostatných štátov nepriniesol do oblasti riadenia VŠ nič nového. Odpolitizovanie vzdelávania ponúklo príležitosť na intenzívny rozvoj a naznačoval, že národné systémy sa mohli od seba vzdialiť.

Po viac ako 20 rokoch môžeme konštatovať, že sa to nestalo. Česká republika si udržiava mierny náskok v kvalite vzdelávania, rozvoj však ani v jednej z republík nespĺňa očakávania optimistov. Skôr naopak, deformácie a prejavy úpadku sú si natoľko podobné akoby k žiadnemu rozdeleniu neprišlo.

Kľúčové slová

kvalita vysokoškolského vzdelávania, akreditácia vysokých škôl, financovanie vysokých škôl, príčiny zaostávania VŠ

Abstract

Before 1989, there were separate ministries of education in each of two national governments. From a formal point of view, the formation of the states did not their tertiary educational systems into new positions. The removal of political influence presented an opportunity to their intensive developments and widening the distance between them. After more than 20 years of separation, one can conclude that such expectations have not been fulfilled. The quality of Czech universities remains marginally higher but the progress of both systems is much slower than optimists forecasted. Even worse – the deformations of two systems are as close as no separation ever happened.

Key words

quality of university education, university accreditation, university budgeting, university leeway

HOVORCA – VZNIK NOVEJ PROFESIE V KONTEXTE POREVOLUČNÉHO VÝVOJA MEDIÁLNEHO PRIESTORU

A SPOKESMAN – THE EMERGENCE OF A NEW PROFESSION IN THE CONTEXT OF POSTREVOLUTIONARY DEVELOPMENT OF MEDIA SPACE

Eva Chudinová

Abstrakt

Hovorca inštitúcie je kontaktnou osobou, ktorá je sprostredkovateľom posolstiev inštitúcie, jej predstaviteľa, s médiami. Úloha hovorca je oveľa významnejšia, ako by sa na prvý pohľad mohlo zdať. Na jednej strane je komunikačným zdrojom pre médiá, na druhej strane je prvkom, bez ktorého fakticky nie je možné komunikovať s predstaviteľmi inštitúcií. Rola hovorca je o to náročnejšia, že musí udržiavať dobré kontakty s médiami, vytvárať pre nich kvalitné podmienky na mediálne výstupy, na druhej strane je kľúčovou osobou, ktorá riadi komunikačné výstupy inštitúcie, ktoré sledujú iné ciele, ako médiá. Len kompetentný hovorca môže byť kvalitným sprostredkovateľom posolstiev inštitúcie smerom k novinárom a ich prostredníctvom aj k verejnosti. Pozícia tlačový tajomník sa postupne stráca a za posledných 20 rokov sa zmenou kompetencií postupne vyvinula pozícia hovorca, ktorá smeruje k profesionalizácii. Hovorca musí vedieť dobre komunikovať, poznať prácu médií, profesionálne vystupovať na verejnosti a reprezentovať svoju inštitúciu.

Kľúčové slová

Hovorca, kompetencia, komunikácia, verejná správa, vzťahy s médiami, novinár, médiá, vzťahy s verejnosťou, informácia, respondent

Abstract

A spokesman of the institution is the contact person which is an intermediary of the institution's messages, its representative, with the media. The role of a spokesman is much more significant than it appears to be at a first glance. On one hand the spokesman is the communication resource for the media, on the other hand he is the element without which it is impossible to effectively communicate

VYSOKÉ ŠKOLSTVO A JEHO VÝVOJ V PODMIENKACH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

UNIVERSITY EDUCATION AND ITS TRENDS IN SLOVAK REPUBLIC

Jana Jurková

Abstrakt

Trh vysokoškolského vzdelávania v ostatných rokoch prechádzal rôznymi zmenami, ktoré bolo potrebné reflektovať aj do riadenia samotných vysokých škôl. Príspevok sa zaoberá vysokými školami a ich vývojom v podmienkach Slovenskej republiky s akcentom na legislatívne zmeny a kvantitatívny rast vybraných ukazovateľov.

Klíúčové slová

trhu vysokoškolského vzdelávania, vysoké školy, vzdelávanie

Abstract

The market of university education has gone through various changes in recent years that are necessary to reflect the management of the university. The paper deals with universities and their development in the Slovak Republic with an emphasis on legislative changes and quantitative growth of selected indicators.

Key words

university market, university, education

Úvod

Trh vysokoškolského vzdelávania je miesto, kde sa stretáva dopyt a ponuka po vysokoškolskom vzdelávaní. Ponuka je reprezentovaná vysokými školami a dopyt rôznymi cieľovými skupinami, napríklad záujemcami o vysokoškolské vzdelávanie, ale aj hospodárskou praxou a jej zástupcami vo forme zamestnávateľov, participujúcich na podpore vedy a výskumu a inými. Tento trh vplyvom rôznych faktorov podlieha rôznym zmenám a modifikuje sa. V ostanom čase je možné sledovať jeho kvantitatívny rast, pričom je súčasne akcentovaná kvalitatívna zložka.

TREND KLESAJÚCEJ VOLIČSKEJ ÚČASTI V PODMIENKACH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

TREND OF DECREASING VOTER TORNOUT IN SLOVAKIA

Natália Kováčová

Abstrakt

Cieľom príspevku je upozorniť na negatívny fenomén, prítomný v podmienkach SR od jej samotného vzniku. Kľúčový rok 1989, ktorý priniesol zmenu riadenia politického režimu hypoteticky predpokladal nárast záujmu a participačných tendencií občanov, ktorí získali status slobodného občana. Po prvých parlamentných, slobodných voľbách realita poukazuje na znižujúci sa záujem občanov o samotný volebný akt, ktorý sa postupom prehľboval až akceleroval. Fenomén klesajúcej volebnej účasti predstavuje riziko pre existenciu demokracie. Upadajúci trend politickej participácie je v podmienkach SR čoraz viac viditeľnejší, čoho dôkazom je najnižšia voličská účasť vo voľbách do Európskeho parlamentu a postupne klesajúca účasť voličov v parlamentných voľbách. Príspevok poukazuje na primárne faktory, ktoré voličov od účasti na voľbách odrádzajú.

Kľúčové slová

volič, voličská účasť, participácia, voľby, nezáujem

Abstract

The aim of this article is to highlight the negative phenomenon, which is presented in Slovakia since its very beginning. The crucial year 1989, which brought of change management of the political regime, hypothetically assumed increase in interest and participation trends citizens, who acquired the status of a free citizen. After the first parliamentary, free elections reality points to a decreasing interest of citizens in the electoral act itself, which gradually deepened and accelerated. The phenomenon of declining voter participation is a risk to the existence of democracy. Declining trend of political participation in Slovakia is increasingly visible, as evidenced by the lowest voter turnout in elections to the European Parliament and gradually declining turnout in parliamentary elections. The article shows the primary factors that voters from participating in elections discouraged.

ÚZEMNÁ ORGANIZÁCIA OBCÍ PO DVADSIATICH ROKOCH VZNIKU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

TERRITORIAL ORGANIZATION OF MUNICIPALITIES AFTER 20YEARS OF ESTABLISHMENT OF THE SLOVAK REPUBLIC

Simona Kováčová

Abstrakt

Primárnym cieľom príspevku je poukázať na stav územnej organizácie obcí, ktorý po 20-tich rokoch od vzniku samostatnej Slovenskej republiky môžeme označiť za výrazne fragmentovaný. Keďže súčasná územná fragmentácia predstavuje do značnej miery reakciu na direktívne, centralistické tendencie spojené s obdobím neslobody, východiskovým rokom pre skúmanie tejto problematiky bude už prelomové obdobie 1989. V tomto kontexte sa budeme snažiť okrem legislatívnych podmienok pre zlučovanie, či rozdeľovanie obcí vyzdvihnúť skutočnosť, že súčasný stav lokálnej rozdrobenosti vyvoláva potrebu riešenia, prostredníctvom implementácie istých reformných opatrení, ktoré by zmiernili územnú fragmentáciu a eliminovali tak problémy malých obcí. Rovnako vyzdvihneme skutočnosť, že stav rozdrobenej lokálnej sídelnej štruktúry nie je novodobým problémom, napriek tomu neboli zrealizované výraznejšie kroky, ktoré by smerovali k nárastu efektivity verejnej správy.

Kľúčové slová

obec, miestna samospráva, územná organizácia, územná fragmentácia, municipalizácia

Abstract

The primary goal of this article is to highlight the status of the territorial organization of municipalities, which can be described as strongly fragmented after 20 years of the establishment of the Slovak Republic. Because of current territorial fragmentation is largely a response to directive, centralistic tendencies associated with the period of oppression, the fundamental year for the examination of this issue will be the fault period of 1989. Except of the legislative conditions for merging or dividing communities we will try to highlight the fact, that the current status of local fragmentation

BUDOVANIE RODINNEJ POLITIKY V SAMOSTATNOM SLOVENSKU

THE CONSTRUCTION OF FAMILY POLITICS IN AN INDEPENDENT SLOVAK REPUBLIC

Anton Lisnik – Katarína Greňová

Abstrakt

Štát ako verejná autorita s najväčšou zodpovednosťou i najväčšími kompetenciami musel po roku 1989 zareagovať na novovzniknuté spoločenské problémy a prijať opatrenia, ktoré by ich pomáhali riešiť. Potreba novej rodinnej politiky sa stala ešte výraznejšou po rozdelení spoločnej Československej republiky. Slovenská spoločnosť prechádza postupnou transformáciou celej sociálnej sféry, čo sa prejavuje aj v rodinnej politike, ktorá patrí medzi finančne najnáročnejšie oblasti sociálnej politiky štátu. Príspevok sa venuje problematike súčasnej rodinnej politiky, prostredníctvom ktorej štát realizuje svoju podporu rodinám, v podmienkach samostatnej Slovenskej republiky.

Klíčové slová

rodina, sociálna politika, podpora, štát, rodinná politika.

Abstract

The state as a public authority with the greatest responsibility and the greatest competence had since 1989 to respond to the newly created social problems and take steps to help them solve. Need for a new family policy became even stronger after the split of Czechoslovakia common. Slovak society undergoing a gradual transformation of the entire social sphere, which is also reflected in family policy, which is one of the most difficult financial state social policy. This paper considers the problem of the current family policy through which the state implements its support to families in terms of the independent Slovak Republic.

Key words

family, social politics, support, state, family politics.

PRÁVNE RÁMCE FINANCOVANIA ÚZEMNEJ SAMOSPRÁVY V SLOVENSKEJ A ČESKEJ REPUBLIKE

LEGAL FRAMES OF FINANCING OF LOCAL GOVERNMENT IN SLOVAK AND CZECH REPUBLIC

Peter Molitoris

Abstrakt

Príspevok je zameraný na komparáciu právnej úpravy financovania územnej samosprávy v Českej a Slovenskej republike. Ťažiskovo je pozornosť upriamená na skúmanie odlišností a podobností právnej regulácie daňových príjmov územnej samosprávy, konkrétne podielových daní, miestnych daní a miestnych poplatkoch. Už z komparácie pomerne úzkeho rámca príjmov územnej samosprávy je možné konštatovať koncepčnú príbuznosť právnej úpravy, ktorá je daná najmä porovnateľnými podmienkami, ktoré ako materiálne pramene práva majú nepochybnitný vplyv na konečnú podobu právnej úpravy.

Klíúčové slová

príjmy územnej samosprávy, legislatíva, miestne dane, miestne poplatky

Abstract

The contribution is focused on comparison of the rules of financing local government in the Czech Republic and Slovak republic. Focal attention is directed to examine the differences and similarities of regulation of tax revenues to regional governments, namely shared taxes, local taxes and local fees. Despite the relatively narrow scope of comparison of local government revenue, we can report conceptual similarity of legislation. It is mainly due to comparable conditions, as the material source of law has undeniable impact on the final form of the legislation.

Key words

local government revenues, legislation, local taxes, local fees

VÝZNAM SOCIÁLNEJ FUNKCIE PÔDOHOSPODÁRSTVA

THE IMPORTANCE OF THE SOCIAL FUNCTION OF AGRICULTURE

Viera Petrášová – Maroš Valach

Abstrakt

Vznik hospodárskej krízy núti uskutočniť analýzu opatrení vládnej politiky prijatých v posledných 20 rokoch. Česká a Slovenská republika po roku 1990 obidve prijali zmeny v obhospodarovaní pôdy. Transformácia štruktúry hospodárenia na pôde spôsobila rozpad poľnohospodárskych a lesných podnikov. Vstup zahraničných veľkoobchodov s potravinami z iných krajín túto situáciu zhoršil. Súčasná situácia s vysokou nezamestnanosťou vo vidieckych oblastiach si vyžaduje zmeny v regionálnej politike. Práca na základe analýzy za 20 rokov obsahuje návrhy pracovných činností znižujúcich nezamestnanosť v pôdohospodárstve.

Kľúčové slová

sociálna funkcia, pôdohospodárstvo, regionálna politika

Abstract

The creation of the economic crisis is forcing undertake an analysis of government policy of measures accepted in the last 20 years. Czech and Slovak Republic after 1990 made changes of land management. The transformation of the structure of land management caused the disintegration of agricultural and forestry enterprises. The entry of foreign wholesale with food products that situation worse. The current situation of high unemployment in rural areas requires changes in regional policy. Article includes proposals for work activities reducing unemployment in agriculture on the analysis of over 20 years.

Key words

social function, agriculture, regional policy

HISTÓRIA POĽNOHOSPODÁRSKEHO ŠKOLSTVA V ČESKEJ A SLOVENSKEJ REPUBLIKE

HISTORY OF AGRICULTURAL EDUCATION IN THE CZECH AND SLOVAK REPUBLIC

Viera Petrášová – Maroš Valach

Abstrakt

História obhospodarovania pôdy v Česku a na Slovensku vplývala nielen na politiku využitia krajiny, ale tiež na vývoj vzdelávania v poľnohospodárskych sektoroch. Vývoj vzdelávania v poľnohospodárstve má spoločnú históriu v období spoločnej republiky. V práci sa analyzuje vplyv technických a technologických inovácií na zmenu vyučovania v poľnohospodárskych odboroch. Najväčší vplyv na vývoj poľnohospodárskeho školstva mali vlastnícke vzťahy k pôde.

Kľúčové slová

história, poľnohospodárske vzdelávanie, vlastníctvo pôdy

Abstract

The history of land management in the Czech Republic and Slovakia influenced not only the politics of land use, but also for the development of education in the agricultural sectors. The development of education in agriculture has a common history during the Czechoslovak Republic. The paper analyzes the impact of technical and technological innovation to change teaching in agricultural fields. The biggest influence on the development of agricultural education have ownership of land.

Key words

history, agricultural education, ownership of land

Úvod

Poľnohospodárska výroba patrí k najstaršiemu výrobnému odvetviu v dejinách ľudstva. Z počiatku sa výrobné postupy v hospodárení na pôde prenášali z generácie na generáciu. V období priemyselnej revolúcie

VÝVOJ CIVILNÍHO SOUDNICTVÍ V ČESKÉ REPUBLICĚ V POSLEDNÍCH DVACETI LETECH

DEVELOPMENT OF CIVIL JUDICIARY IN THE CZECH REPUBLIC IN LAST TWENTY YEARS

Karel Schelle – Ilona Schelleová

Abstrakt

Původní právní úprava civilního řízení pochází ještě z šedesátých let minulého století, tedy z období socialismu. Proto po roce 1989 bylo třeba přistoupit k řadě novelizací občanského soudního řádu a k přetvoření celé soudní soustavy. Především byly vytvořeny vrchní soudy, jako soudy odvolací. Řízení bylo zdokonaleno, především umožnění podávat dovolení, jako další mimořádný opravný prostředek, k Nejvyššímu soudu. Dále bylo třeba přizpůsobit soudní řízení i novým ekonomickým potřebám. Proto byl v roce 1991 vydán zákon o konkurzním řízení, který byl mnohokrát novelizován a nakonec došlo i k rekodifikaci úpadkového práva vydáním nového zákona po insolvenčním řízení. Další změna nastala v oblasti exekučního řízení vydáním nového exekučního řádu, který zaváděl instituci soukromých exekutorů. Celý proces modernizace civilního řízení by měl být dovršen vydáním nového občanského soudního řádu a tomu přizpůsobené organizaci soudní soustavy. Především se uvažuje o zrušení vrchní soudů.

Klíčové slová

soudní řízení, exekuční řízení, konkurzní řízení, občanský soudní řád, soudní soustava

Abstract

The original legislation of the civil proceedings is dated back to the 1960s – to the socialist period. That is why after 1989 it was necessary to make a lot of amendments of the civil proceedings code and to reshape the whole court system. Above all, the supreme courts, functioning as courts of appeal, have been created. The court proceedings have been improved – most importantly, it has been made possible to file an appeal to the Supreme court of the Czech Republic. Moreover, it was necessary to adjust the court proceedings also to the new economical requirements. Hence, in 1991 the statute

POLITICKÉ A ŠTÁTOPRÁVNE ASPEKTY ČESKO-SLOVENSKEJ FEDERÁCIE

POLITICAL AND STATE LAW ASPECTS OF THE CZECHO- SLOVAK FEDERATION

Martin Skaloš

Abstrakt

Príspevok s názvom „Politické a štátoprávne aspekty česko-slovenskej federácie“ objasňuje historicko – právne aspekty vzniku a vývoja česko-slovenskej federácie ako etapy česko-slovenskej štátnosti z hľadiska politického i právneho vývoja, predovšetkým ústavnoprávneho a riešenie vzťahov medzi Čechmi a Slovákmi na báze federácie Česko-Slovenska. Taktiež analyzuje právne postavenie Slovenska po prijatí ústavného zákona číslo 143/1968 Zb. o československej federácii a ústavného zákona číslo 125/1970 Zb., ktorým sa ústavný zákon o československej federácii mení a dopĺňa.

Kľúčové slová

Rok 1968, Česko-Slovensko, ústavný zákon o československej federácii, právne postavenie Slovenska, zložený štát, ústava, česko-slovenské vzťahy, kompetenčný zákon, symetrické štátoprávne usporiadanie, zánik Českej a Slovenskej federatívnej republiky

Abstract

The article titled „Political and state law aspects of the czechoslovak federation“ demonstrates briefly historical and legal aspects of creation and progress of the Czechoslovak federation as a phase of the Czechoslovak statehood in terms of policy and legal development – first of all constitutional status and solution of relations between Czech and Slovak people based on the federation of Czechoslovakia. It also analyzes the legal status of Slovakia after the adoption of constitutional Act No. 143/1968 Coll. on the Czechoslovak Federation and constitutional Act No. 125/1970 Coll. changing and amending the said Act on the Czechoslovak Federation.

Keywords

Year 1968, Czechoslovakia, constitutional Act on the Czechoslovak Federation, legal Status of Slovakia, composite state, constitution,

KONFLIKTNÉ LÍNIE TRANSFORMÁCIE V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

THE CONFLICTING LINES OF TRANSFORMATION IN THE SLOVAK REPUBLIC

Jana Tvarožková

Abstrakt

V procese transformácie Slovenská republika zaznamenala niekoľko konfliktných línií, ktoré dodnes rezonujú v slovenskej spoločnosti. Tradičné cleavages však v prípade postkomunistických republík nie sú tak jednoznačné. Vzhľadom na historické súvislosti, ako prvá je analyzovaná je socioekonomická konfliktná línia transformácie, následne ako druhá nacionalistická konfliktná línia transformácie. V rámci analýzy sú uvedené politické súvislosti vyplývajúce z vybraných konfliktných línií. Pre aplikáciu a vhodné umiestnenie politických subjektov na os boli zvolené tri druhy štiepení, ľavo-pravé štiepenie, etnicky-nacionalistické štiepenie a štiepenie politických subjektov podľa ich orientácie na minulosť alebo viac na budúcnosť.

Kľúčové slová

konfliktné línie transformácie, sociálnoekonomická línia, nacionalistická línia, štiepenia, politické subjekty

Abstract

In the process of transformation of the Slovak Republic recorded several conflicting lines that resonate in Slovak society to this day. However, traditional cleavages in post-communist republics are not so unequivocal. Given the historical context, as first cleavage analyzed the socio-economic cleavage of transformation, then, as the second was nationalistic cleavage of transformation. In analysis is the political context, which arising from selected conflict lines. For the application and suitable location of political entities for the axis were selected three types of cleavages, left-right cleavage, ethnic-nationalist cleavage and cleavage of orientation to the past or to the future.

Key words

The conflicting lines of transformation, social and economic line, nationalist line, cleavage, political parties

KVALITA AKO NÁSTROJ KONKURENCIESCHOPNOSTI PODNIKU

QUALITY AS A TOOL OF COMPETITIVENESS

Daniela Urblíková

Abstrakt

Základným atribútom trhovej ekonomiky je sloboda zákazníka rozhodnúť sa nielen o tom, aký produkt, resp. službu kúpi, ale predovšetkým od koho. Táto skutočnosť vedie k súťaži potenciálnych dodávateľov o zákazníka, ktorého je potrebné presvedčiť o tom, že práve on je ten správny dodávateľ. O dodávateľovi, ktorý zvíťazí, môžeme povedať, že jeho konkurenčná schopnosť bola vyššia ako u ostatných účastníkov súťaže – konkurentov.

Kľúčové slová

kvalita, konkurencieschopnosť podniku, logistika

Abstract

The basic attribute of the market economy is the customer freedom to choose not only which product or service will buy, but most of all from whom. This leads to the competition of potential suppliers for the customer. The customer must be convinced that his supplier is the right. Then we can say about the contractor who wins that his competitiveness was higher (better) than the other competitors.

Keywords

quality, competitiveness, logistics

Úvod

Expanzia produkcie zahraničných výrobných podnikov a snaha získať pozície na medzinárodných trhoch naďalej posilňujú význam slovenského regiónu. V tejto súvislosti medzi atraktívne oblasti nepochybne patrí logistika. Jej úloha sa v priebehu posledných desaťročí výrazne mení a Slovensko sa stáva dôležitou európskou tranzitnou krajinou, ktorá spája sever s juhom a západ s východom.

ODBORNÍ GARANTI:

Prof. YURIY BOSHYTSKYI

Kyjevská univerzita práva, Ukrajina

Doc. JUDr. KAREL SCHELLE, CSc.

Masarykova univerzita Brno, Česká republika

Dr.h.c. prof. Ing. MARIÁN MESÁROŠ, DrSc.

Vysoká škola bezpečnostného manažérstva
v Košiciach, Slovensko

RECENZENTI:

Doc. RADIM VALENČÍK, CSc.

Vysoká škola finanční a správní o.p.s., Česká
republika

JUDr. EDUARD KAČÍK, CSc.

Paneurópska vysoká škola Fakulta práva,
Slovensko

Vydavateľ: Východoeurópska agentúra pre rozvoj n.o.
Jana Jurková (Eds.)

Rok vydania: 2013

Rozsah: 341 strán

Náklad: 100 ks

ISBN 978-80-89608-09-6

EAN 9788089608096

ISBN 978-80-89608-09-6
EAN 9788089608096